

ЗАКОН
О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ЗАЈМУ
(ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА) ИЗМЕЂУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ
ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

Члан 1.

Потврђује се Споразум о зајму (Пројекат инклузивног предшколског образовања и васпитања) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, који је потписан 12. маја 2017. године у Београду, у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума о зајму (Пројекат инклузивног предшколског образовања и васпитања) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

Loan Agreement

(Inclusive Early Childhood Education and Care Project)

between

REPUBLIC OF SERBIA

and

**INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION
AND DEVELOPMENT**

Dated May 12, 2017

LOAN NUMBER 8693-YF**LOAN AGREEMENT**

Agreement dated May 12, 2017, between REPUBLIC OF SERBIA ("Borrower") and INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT ("Bank"). The Borrower and the Bank hereby agree as follows:

ARTICLE I — GENERAL CONDITIONS; DEFINITIONS

- 1.01. The General Conditions (as defined in the Appendix to this Agreement) constitute an integral part of this Agreement.
- 1.02. Unless the context requires otherwise, the capitalized terms used in this Agreement have the meanings ascribed to them in the General Conditions or in the Appendix to this Agreement.

ARTICLE II — LOAN

- 2.01. The Bank agrees to lend to the Borrower, on the terms and conditions set forth or referred to in this Agreement, the amount of forty-seven million Euros (Euro 47,000,000), as such amount may be converted from time to time through a Currency Conversion in accordance with the provisions of Section 2.08 of this Agreement ("Loan"), to assist in financing the project described in Schedule 1 to this Agreement ("Project").
- 2.02. The Borrower may withdraw the proceeds of the Loan in accordance with Section IV of Schedule 2 to this Agreement.
- 2.03. The Front-end Fee payable by the Borrower shall be equal to one quarter of one percent (0.25%) of the Loan amount.
- 2.04. The Commitment Charge payable by the Borrower shall be equal to one quarter of one percent (0.25%) per annum on the Unwithdrawn Loan Balance.
- 2.05. The interest payable by the Borrower for each Interest Period shall be at a rate equal to the Reference Rate for the Loan Currency plus the Variable Spread; provided, however, that the interest payable shall in no event be less than zero percent (0%) per annum; and provided furthermore that, upon a Conversion of all or any portion of the principal amount of the Loan, the interest payable by the Borrower during the Conversion Period on such amount shall be determined in accordance with the relevant provisions of Article IV of the General Conditions. Notwithstanding the foregoing, if any amount of the Withdrawn Loan Balance remains unpaid when due and such non-payment continues for a period of thirty days, then the interest payable by the Borrower shall instead be calculated as provided in Section 3.02 (e) of the General Conditions.
- 2.06. The Payment Dates are June 1 and December 1 in each year.
- 2.07. The principal amount of the Loan shall be repaid in accordance with the amortization schedule set forth in Schedule 3 to this Agreement.
- 2.08. (a) The Borrower may at any time request any of the following Conversions of the terms of the Loan in order to facilitate prudent debt management:
 - (i) a change of the Loan Currency of all or any portion of the principal amount of the Loan, withdrawn or unwithdrawn, to an Approved Currency; (ii) a change of the interest rate basis applicable to: (A) all or any portion of the principal amount of the Loan withdrawn and

outstanding from a Variable Rate to a Fixed Rate, or vice versa; or (B) all or any portion of the principal amount of the Loan withdrawn and outstanding from a Variable Rate based on a Reference Rate and the Variable Spread to a Variable Rate based on a Fixed Reference Rate and the Variable Spread, or vice versa; or (C) all of the principal amount of the Loan withdrawn and outstanding from a Variable Rate based on a Variable Spread to a Variable Rate based on a Fixed Spread; and (iii) the setting of limits on the Variable Rate or the Reference Rate applicable to all or any portion of the principal amount of the Loan withdrawn and outstanding by the establishment of an Interest Rate Cap or Interest Rate Collar on the Variable Rate or the Reference Rate.

- (b) Any conversion requested pursuant to paragraph (a) of this Section that is accepted by the Bank shall be considered a "Conversion", as defined in the General Conditions, and shall be effected in accordance with the provisions of Article IV of the General Conditions and of the Conversion Guidelines.

ARTICLE III — PROJECT

- 3.01. The Borrower declares its commitment to the objective of the Project. To this end, the Borrower shall carry out the Project through its Ministry of Education, Science and Technological Development (MoESTD), with the support of its Ministry of Finance (MoF), all in accordance with the provisions of Article V of the General Conditions.
- 3.02. Without limitation upon the provisions of Section 3.01 of this Agreement, and except as the Borrower and the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall ensure that the Project is carried out in accordance with the provisions of Schedule 2 to this Agreement.

ARTICLE IV — EFFECTIVENESS; TERMINATION

- 4.01. The Additional Conditions of Effectiveness consist of the following:
- (a) The Borrower, through its Ministry of Finance, has formally established the Central Fiduciary Unit, with functions and staffing satisfactory to the Bank;
 - (b) The Borrower, through its MoESTD, has formally established the Project Management Unit, with functions and staffing satisfactory to the Bank; and
 - (c) The Borrower, through the MoESTD, has adopted the Project Operations Manual to the satisfaction of the Bank; and
- 4.02. The Effectiveness Deadline is the date one hundred and eighty (180) days after the date of this Agreement.

ARTICLE V — REPRESENTATIVE; ADDRESSES

- 5.01. For the purposes of Section 10.02 of the General Conditions, the Borrower's Representative, who, *inter alia*, may agree to modifications of the provisions of this Agreement on behalf of the Borrower through exchange of letters (unless otherwise determined by the Borrower and the Bank), is its Minister of Finance.

5.02. The Borrower's Address is:

Ministry of Finance
20 Kneza Milosa Street
11000 Belgrade
Republic of Serbia

Facsimile:
(381-11) 3618-961

5.03. The Bank's Address is:

International Bank for Reconstruction and Development
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
United States of America

Telex:	Facsimile:
248423(MCI) or 64145(MCI)	1-202-477-6391

AGREED at Belgrade, Republic of Serbia, as of the day and year first above written.

REPUBLIC OF SERBIA

By

Authorized Representative

Name: Dusan Vujovic, PhD

Title: Minister of Finance

**INTERNATIONAL BANK FOR
RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

By

Authorized Representative

Name: Antonius Verheijen

Title: Country Manager

SCHEDULE 1

Project Description

The objective of the Project is to improve access to quality early childhood education and care (ECEC) services, in particular for children from socially disadvantaged backgrounds.

The Project consists of the following parts:

Part 1. Expanding the supply of Preschool Spaces

- A. Provision of approximately 17,000 Preschool Spaces in new, renovated, repurposed or upgraded facilities (involving construction of new preschools, extension of existing preschools, and repurposing or upgrading of other public buildings), including provision of furniture, teaching-learning materials, equipment, and playgrounds for all new and rehabilitated preschool institutions, and capacity building for local architects and engineers carrying out the said works.
- B. Renovation or construction of up to five innovative centers to serve as model preschools for training and knowledge sharing purposes.

Part 2. Strengthening the quality of preschool services

- A. *Supporting implementation of preschool curriculum.*
 - (i) Development of a training program and training materials for teachers and other staff and the rollout of a new preschool curriculum.
 - (ii) Development of teaching-learning materials according to the new preschool curriculum.
 - (iii) Development and strengthening of the Preschool Assistance Network (PAN), including the PAN's provision of training activities to preschool teachers, in support of the roll-out of the new preschool curriculum.
- B. *Improving pre-service and in-service training.*
 - (i) Provision of technical assistance to evaluate, reform, and harmonize pre- and in-service preschool teacher training.
 - (ii) Provision of technical assistance to assess and advise on preschool teacher career advancement.
 - (iii) Identification and provision of trainings to increase the leadership and competences of preschool managerial staff.
- C. *Improving the monitoring and evaluation of preschools to improve decision making.*
 - (i) Enhancement of the education monitoring and information system for preschools.
 - (ii) Provision of technical assistance: (a) to assess existing quality evaluation instruments and methodologies for self- and external evaluations, and improve the existing instruments based on revised quality standards for preschools; and (b) to develop proposals on changes to existing regulations relating to the provision of ECEC.
 - (iii) Provision of training to improve the capacity of external evaluators, preschool staff and administrators, and other decision-makers in evaluating the quality of preschool services.

Part 3. Supporting young children and families

A. *Communication campaign.*

Development and carrying out of a nationwide campaign to raise awareness of the importance of the early years and to empower parents to play a key role in promoting their young children's development, through the use of, *inter alia*, mass media, social media, and printed publications.

B. *Outreach to vulnerable families.*

Provision of grants to at least 30 Local Self-governments to improve coordination and cooperation among relevant actors in providing holistic and high quality ECEC services (including in the areas of health, nutrition, early screening of disabilities, and early stimulation and learning) to parents and to children aged 0-6.5 years, with a focus on the most vulnerable.

C. *Subsidies to ensure free preschool participation among the most vulnerable children ages 3 to 5.5 years.*

Provision of financing to support subsidies for annual preschool fees for families receiving Financial Social Assistance.

Part 4. Project Management, Technical Assistance, Monitoring and Evaluation

A. *Project management and technical assistance*

Provision of: (a) Project management support to the Project Management Unit, including technical assistance and training to all Project staff, Project audits, office equipment and incremental Operating Costs; (b) technical assistance to the MoESTD on quality reforms in the education sector; and (c) technical assistance to the Ministry of Labor, Employment, Veteran and Social Affairs to expand its existing management information system, including additional modules to promote the efficient administration of the subsidies supported by Part 3.C of the Project.

B. *Project monitoring and evaluation*

Provision of: (i) technical assistance for the design and implementation of (a) tools and surveys to monitor the results framework for the Project, and (b) technical audits of selected aspects of the Project, including the first phase of the grant program under Part 3.B of the Project; (ii) training for MoESTD staff engaged in the implementation of the Project; and (iii) technical assistance for the design, implementation, and analysis of evaluation surveys.

SCHEDULE 2

Project Execution

Section I. Implementation Arrangements

A. Institutional Arrangements

1. Without limitation to the provisions of Article V of the General Conditions and except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall, as relevant, establish and maintain throughout Project implementation, with composition, resources, terms of reference and functions acceptable to the Bank:
 - (a) a Project Management Unit (PMU), within MoESTD, to be responsible for (i) the overall coordination of all Project implementation activities, including specifically with the Central Fiduciary Unit, Working Group, other members of MoESTD, and other relevant agencies and beneficiaries, as specified in the Project Operations Manual (POM) and the Grant Operations Manual (GOM), (ii) ensuring that the requirements, criteria, policies, procedures and organizational arrangements set forth in the POM and the GOM, as relevant, are applied in carrying out the Project, (iii) preparation of all Project implementation documents, including Project supervision reports, and (iv) monitoring and evaluation of the Project;
 - (b) a Central Fiduciary Unit (CFU), within MoF, to be responsible for the procurement and financial management of the Project, and appoint an MoF staff to coordinate and oversee the CFU, as detailed in the POM;
 - (c) a Working Group, which includes experts from the MoESTD and focal points for each of the Project Parts, to be responsible for providing technical expertise and support to the PMU on day-to-day Project implementation activities;
 - (d) a Consultative Group, comprising representatives from other relevant Borrower ministries, institutions and partners to advise on ECEC policy issues, programs and related grants and other actions at the local, regional, and national levels, and to contribute to events and information dissemination;
 - (e) a Grant Approval Committee (GAC), consisting of representatives from MoESTD, other relevant Borrower ministries and stakeholders at the national level (including country-wide Roma non-governmental organizations), to be responsible for evaluating and selecting grant proposals under Part 3.B of the Project, in accordance with the criteria set forth in the GOM;
 - (f) inter-sectoral teams, consisting of representatives of Local Self-governments of municipalities, preschool institutions, primary schools, centers for social work, health centers, local branches of the Red Cross, local Roma nongovernmental organizations, representatives of local Roma structures (teaching assistants, Roma health mediators, Roma coordinators, where applicable) and local parents associations, to be responsible for the development of grant proposals and the supervision of grant funded activities under Part 3.B of the Project, and as detailed in the GOM.

2. In furtherance of Part 1 of the Project, prior to carrying out the works selected within an individual municipality, the Borrower, through the MoESTD, shall enter into an agreement with the respective Local Self-government, with all terms and conditions required under the GOM, including specifically, in return for Preschool Spaces, the obligation of the Local Self-government to maintain the new, renovated, repurposed and/or upgraded preschools, and to provide the staffing and public utilities connections necessary for the functioning and maintenance of the said preschools.
3. In furtherance of Part 3.B of the Project, the Borrower, through the MoESTD, shall provide grants to grant recipients in accordance with eligibility criteria and procedures acceptable to the Bank, as set forth in GOM, and shall extend each grant to the respective grant recipient under a grant agreement on terms and conditions approved by the Bank. Such terms and conditions shall:
 - (a) include rights that adequately protect the interests of the Borrower and the Bank, including the right to suspend or terminate the grant recipient's right to use the grant proceeds, and the right to obtain a refund from the grant recipient of all or any part of the amount of the grant then withdrawn, upon the grant recipient's failure to perform any of its obligations under the grant agreement; and
 - (b) require each grant recipient to:
 - (1) carry out its sub-project with due diligence and efficiency and in accordance with sound technical, economic, financial, managerial, environmental and social standards and practices satisfactory to the Bank, including in accordance with the provisions of the Anti-Corruption Guidelines applicable to recipients of loan proceeds other than the Borrower;
 - (2) provide, as promptly as needed, the resources required for the purposes of the sub-project, including the respective grant recipient's provision of adequate co-financing or in-kind contribution, as relevant, in accordance with the requirements set forth in the GOM;
 - (3) procure the goods, works and services to be financed out of the grant in accordance with the provisions of this Agreement;
 - (4) maintain policies and procedures adequate to enable the grant recipient to monitor and evaluate, in accordance with indicators acceptable to the Bank, the progress of the grant and the achievement of its objectives;
 - (5) (A) maintain a financial management system and prepare financial statements in accordance with consistently applied accounting standards acceptable to the Bank, both in a manner adequate to reflect the operations, resources and expenditures related to the sub-project; and (B) at the Bank's or the Borrower's request, have such financial statements audited by independent auditors acceptable to the Bank, in accordance with consistently applied auditing standards acceptable to the Bank, and promptly furnish the statements as so audited to the Borrower and the Bank;
 - (6) enable the Borrower and the Bank to inspect the sub-project, its operation and any relevant records and documents; and

- (7) prepare and furnish to the Borrower and the Bank all such information as the Borrower or the Bank shall reasonably request relating to the foregoing.
4. The Borrower shall exercise its rights under each grant agreement in such manner as to protect the interests of the Borrower and the Bank and to accomplish the purposes of the Loan. Except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall not assign, amend, abrogate or waive any grant agreement or any of its provisions.

B. Project Operations Manual

1. The Borrower shall carry out the Project in accordance with the POM, satisfactory in form and substance to the Bank, which consists of different schedules setting forth rules, methods, guidelines, specific development plans, standard documents and procedures for the carrying out of the Project, including the following:
- (a) the detailed description of all Project activities supported under this Agreement, their sequencing and the prospective timetable and benchmarks in relation thereto; and
 - (b) the Project administrative, financial, accounting, auditing, procurement and disbursement procedures, including all relevant standard documents.
2. The POM may not be assigned, amended, abrogated or waived, or permitted to be assigned, amended, abrogated or waived, or any provision thereof, in a manner which, in the opinion of the Bank, may materially and adversely affect the implementation of the Project; the POM may only be amended in consultation with, and after approval of, the Bank. In case of any conflict between the terms of the POM and those of this Agreement, the terms of this Agreement shall prevail.

C. Grant Operations Manual

1. The Borrower shall carry out Part 3.B of the Project in accordance with the GOM, satisfactory in form and substance to the Bank, setting forth the procedures for selecting, appraising, and approving grant proposals, and for supervising implementation of subprojects financed under the grants program. The GOM shall include, *inter alia*:
- (a) the eligibility criteria for the grants;
 - (b) the application, evaluation, selection, award and grant management procedures;
 - (c) the criteria for grant disbursements, monitoring, evaluation and reporting; and
 - (d) mandatory provisions that provide the following: (i) no major civil works shall be financed by the grants, (ii) no land acquisition or Involuntary Resettlement shall occur in connection with the provision of grants, (iii) beneficiaries of the grants shall not award contracts to their subsidiary or affiliated companies unless there is an established arms-length arrangement, and (iv) grants will be provided and implemented in accordance with the Environmental and Social Management Framework and any applicable Environmental Management Plan thereunder.
2. The GOM may not be assigned, amended, abrogated or waived, or permitted to be assigned, amended, abrogated or waived, or any provision thereof, in a

manner which, in the opinion of the Bank, may materially and adversely affect the implementation of the Project; the GOM may only be amended in consultation with, and after approval of, the Bank. In case of any conflict between the terms of the GOM and those of this Agreement, the terms of this Agreement shall prevail.

D. Anti-Corruption

The Borrower shall ensure that the Project is carried out in accordance with the provisions of the Anti-Corruption Guidelines.

E. Safeguards

1. The Borrower shall ensure that:
 - (a) the Project is carried out in accordance with the respective terms of the Environmental and Social Management Framework (ESMF) and the Resettlement Policy Framework (RPF), and the policies, procedures and arrangements therein set forth are applied and implemented; and
 - (b) the ESMF and the RPF, or any provision thereof, shall not be amended, suspended, abrogated, terminated or waived or permitted to be amended, suspended, abrogated, terminated or waived, except with the prior written approval of the Bank.
2. Prior to the commencement of civil works, the Borrower shall:
 - (a) submit to the Bank for its approval, as relevant (i) any required Resettlement Action Plan (RAP), including the relevant social assessment, in form and substance satisfactory to the Bank, and (ii) any required Environmental Management Plan (EMP), in form and substance satisfactory to the Bank;
 - (b) ensure that the provisions of the said RAP(s) and EMP(s) are adequately included in the proposed contract(s) for the said works; and
 - (c) ensure that the said RAP(s) is/are disclosed and, unless the Bank shall otherwise agree, all related, adequate compensation amounts are paid in full, all in accordance with the related RAP(s) and EMP(s), the RPF and the ESMF.

Section II. Project Monitoring Reporting and Evaluation

A. Project Reports

1. The Borrower, through the MoESTD, shall monitor and evaluate the progress of the Project and prepare Project Reports in accordance with the provisions of Section 5.08 of the General Conditions and on the basis of indicators acceptable to the Bank. Each Project Report shall cover the period of one calendar quarter, and shall be furnished to the Bank not later than one month after the end of the period covered by such report.

B. Financial Management, Financial Reports and Audits

1. No later than ninety (90) days from the date of effectiveness, the Borrower, through the CFU, shall have, under terms of reference and in a manner acceptable to the Bank, installed and adapted appropriate accounting software for Project accounting, budgeting and reporting.
2. The Borrower, through the CFU, shall maintain or cause to be maintained a financial management system in accordance with the provisions of Section 5.09 of the General Conditions.
3. The Borrower, through the CFU, shall prepare and furnish to the Bank, not later than forty-five (45) days after the end of each calendar quarter, interim unaudited financial reports for the Project covering the quarter, in form and substance satisfactory to the Bank.
4. The Borrower, through the CFU, shall have the Financial Statements audited in accordance with the provisions of Section 5.09 (b) of the General Conditions. Each audit of the Financial Statements shall cover the period of one fiscal year of the Borrower. The audited Financial Statements for each such period shall be furnished to the Bank not later than six months after the end of such period.

Section III. Procurement

A. General

1. **Goods, Works and Non-consulting Services.** All goods, works and non-consulting services required for the Project and to be financed out of the proceeds of the Loan shall be procured in accordance with the requirements set forth or referred to in Section I of the Procurement Guidelines, and with the provisions of this Section.
2. **Consultants' Services.** All consultants' services required for the Project and to be financed out of the proceeds of the Loan shall be procured in accordance with the requirements set forth or referred to in Sections I and IV of the Consultant Guidelines and with the provisions of this Section.
3. **Definitions.** The capitalized terms used below in this Section to describe particular procurement methods or methods of review by the Bank of particular contracts refer to the corresponding method described in Sections II and III of the Procurement Guidelines, or Sections II, III, IV and V of the Consultant Guidelines, as the case may be.

B. Particular Methods of Procurement of Goods, Works and Non-consulting Services

1. **International Competitive Bidding.** Except as otherwise provided in paragraph 2 below, goods, works and non-consulting services shall be

procured under contracts awarded on the basis of International Competitive Bidding.

2. **Other Methods of Procurement of Goods, Works and Non-consulting Services.** The following methods, other than International Competitive Bidding, may be used for procurement of goods, works and non-consulting services for those contracts specified in the Procurement Plan: (a) National Competitive Bidding, subject to the additional provisions in the Attachment to this Schedule; (b) Shopping; and (c) Direct Contracting.

C. Particular Methods of Procurement of Consultants' Services

1. **Quality- and Cost-based Selection.** Except as otherwise provided in paragraph 2 below, consultants' services shall be procured under contracts awarded on the basis of Quality and Cost-based Selection.
2. **Other Methods of Procurement of Consultants' Services.** The following methods, other than Quality and Cost-based Selection, may be used for procurement of consultants' services for those contracts which are specified in the Procurement Plan: (a) Selection based on Consultants' Qualifications; and (b) Single-source Selection of consulting firms.

D. Review by the Bank of Procurement Decisions

The Procurement Plan shall set forth those contracts which shall be subject to the Bank's Prior Review. All other contracts shall be subject to Post Review by the Bank.

Section IV. Withdrawal of Loan Proceeds

A. General

1. The Borrower may withdraw the proceeds of the Loan in accordance with the provisions of Article II of the General Conditions, this Section, and such additional instructions as the Bank shall specify by notice to the Borrower (including the "World Bank Disbursement Guidelines for Projects" dated May 2006, as revised from time to time by the Bank and as made applicable to this Agreement pursuant to such instructions), to finance Eligible Expenditures as set forth in the table in paragraph 2 below.
2. The following table specifies the categories of Eligible Expenditures that may be financed out of the proceeds of the Loan ("Category"), the allocation of the amounts of the Loan to each Category, and the percentage of expenditures to be financed for Eligible Expenditures in each Category.

Category	Amount of the Loan Allocated (expressed in EUR)	Percentage of Expenditures to be financed (exclusive of Taxes)	Percentage of Expenditures to be financed (inclusive of Taxes)
(1) (a) Goods, works, non-consulting services for the Project, except for Parts 3.B and 3.C (€36,000,000) (b) Consultants' services for the Project, except for Parts 3.B and 3.C (€5,382,500)	41,382,500	(a) 100%	(b) 100%
(2) Grants under Part 3.B of the Project	1,500,000	100%	
(3) Subsidies under Part 3.C of the Project	4,000,000	100%	
(4) Front-end Fee	117,500	Amount payable pursuant to Section 2.03 of this Agreement in accordance with Section 2.07 (b) of the General Conditions	
TOTAL AMOUNT	47,000,000		

B. Withdrawal Conditions; Withdrawal Period

1. Notwithstanding the provisions of Part A of this Section,
 - (a) no withdrawal shall be made from the Loan Account for payments made prior to the date of this Agreement, except that withdrawals up to an aggregate amount not to exceed one hundred thousand Euros (Euro 100,000) may be made for payments made prior to this date but on or after December 1, 2016, for Eligible Expenditures under Category (1);
 - (b) under Category 2 above:
 - (i) the Borrower may withdraw an amount not to exceed one million Euros (EUR 1,000,000) as an advance, provided that the

Borrower, through the MoESTD, has adopted, to the satisfaction of the Bank, the GOM as set forth in Section I.C of this Schedule;

- (ii) the Borrower may withdraw an amount not to exceed five hundred thousand Euros (EUR 500,000), provided that the Borrower has furnished evidence satisfactory to the Bank that the grant recipients have used the advanced grant proceeds disbursed pursuant to Section IV.B(b)(i) above for eligible expenditures pursuant to the grants' intended purposes, and in accordance with the respective grant agreements, which are satisfactory to the Bank; and
- (iii) notwithstanding Section IV.B.1(b)(ii) above, if, in the opinion of the Bank, the amounts advanced pursuant to Section IV.B(b)(i) were not used for the grants' intended purposes, the Borrower shall refund such advance (or portion of such advance as determined by the Bank) to the Bank promptly upon notice thereof by the Bank. Except as otherwise agreed with the Borrower, the Bank may cancel the amount so refunded; and
- (c) under Category 3 above, the Borrower may, on an annual basis, withdraw an amount equal to the Borrower's reimbursement of the relevant Local Self-governments' financing of their respective social assistance funds (as evidenced in the Borrower's national budget for the relevant fiscal year), but not in excess of one million Euros (EUR 1,000,000), for each annual period of Project implementation; however for the fourth year of Project implementation, should the unwithdrawn balance of Category 3 be in excess of one million Euros (EUR 1,000,000), the Borrower may withdraw an amount equal to the Borrower's reimbursement of the relevant Local Self-governments' financing of their social assistance funds for that fiscal year, up to the full unwithdrawn balance of Category 3.

2. The Closing Date is December 30, 2022.

**Attachment
to
SCHEDULE 2**

The procedures to be followed for National Competitive Bidding shall be those set forth in this Attachment to Schedule 2 to this Agreement, provided, however that such procedure shall be subject to the provisions of Section I and Paragraphs 3.3 and 3.4 of the Procurement Guidelines, and the following additional provisions:

1. "Open Tendering" procedures as defined in Public Procurement Law of Serbia shall apply to all contracts;
2. Foreign bidders shall not be precluded from bidding and no preference of any kind shall be given to national bidders in the bidding process. Government-owned enterprises in Serbia shall be permitted to bid only if they are legally and financially autonomous and operate under commercial law of the Borrower;
3. Procuring entities shall use sample bidding documents approved by the Bank;
4. Bids shall not be rejected without the prior concurrence of the Bank, in case of higher bid prices compared to the official estimate;
5. A single-envelope procedure shall be used for the submission of bids;
6. Post-qualification shall be conducted only on the lowest evaluated bidder; no bid shall be rejected at the time of bid opening on qualification grounds;
7. Bidders who contract as a joint venture shall be held jointly and severally liable;
8. Contracts shall be awarded to the lowest evaluated, substantially responsive bidder who is determined to be qualified to perform in accordance with pre-defined and pre-disclosed evaluation criteria;
9. Post-bidding negotiations shall not be allowed with the lowest evaluated or any other bidders;
10. Contracts of long duration (more than 18 months) shall contain appropriate price adjustment provisions acceptable to the Bank;
11. The bidding document and contract as deemed acceptable by the Bank shall include provisions stating the Bank's policy to sanction firms or individuals, found to have engaged in fraud and corruption as defined in the Procurement Guidelines; and
12. In accordance with the Procurement Guidelines, each bidding document and contract financed out of the proceeds of the Loan shall provide that bidders, suppliers and contractors, and their subcontractors, agents, personnel, consultants, service providers, or suppliers, shall permit the Bank to inspect all accounts, records, and other documents relating to the submission of bids and contract performance, and to have them audited by auditors appointed by the Bank. Acts intended to materially impede the exercise of the Bank's inspection and audit rights provided for in the Procurement Guidelines constitute an obstructive practice as defined in the Procurement Guidelines.

SCHEDULE 3
Amortization Schedule

1. The following table sets forth the Principal Payment Dates of the Loan and the percentage of the total principal amount of the Loan payable on each Principal Payment Date (“Installment Share”). If the proceeds of the Loan have been fully withdrawn as of the first Principal Payment Date, the principal amount of the Loan repayable by the Borrower on each Principal Payment Date shall be determined by the Bank by multiplying: (a) Withdrawn Loan Balance as of the first Principal Payment Date; by (b) the Installment Share for each Principal Payment Date, such repayable amount to be adjusted, as necessary, to deduct any amounts referred to in paragraph 4 of this Schedule, to which a Currency Conversion applies.

Principal Payment Date	Installment Share (Expressed as a Percentage)
On each June 1 and December 1 Beginning June 1, 2022 through June 1, 2037	3.13%
On December 1, 2037	2.97%

2. If the proceeds of the Loan have not been fully withdrawn as of the first Principal Payment Date, the principal amount of the Loan repayable by the Borrower on each Principal Payment Date shall be determined as follows:
- (a) To the extent that any proceeds of the Loan have been withdrawn as of the first Principal Payment Date, the Borrower shall repay the Withdrawn Loan Balance as of such date in accordance with paragraph 1 of this Schedule.
- (b) Any amount withdrawn after the first Principal Payment Date shall be repaid on each Principal Payment Date falling after the date of such withdrawal in amounts determined by the Bank by multiplying the amount of each such withdrawal by a fraction, the numerator of which is the original Installment Share specified in the table in paragraph 1 of this Schedule for said Principal Payment Date (“Original Installment Share”) and the denominator of which is the sum of all remaining Original Installment Shares for Principal Payment Dates falling on or after such date, such amounts repayable to be adjusted, as necessary, to deduct any amounts referred to in paragraph 4 of this Schedule, to which a Currency Conversion applies.
3. (a) Amounts of the Loan withdrawn within two calendar months prior to any Principal Payment Date shall, for the purposes solely of calculating the principal amounts payable on any Principal Payment Date, be treated as withdrawn and outstanding on the second Principal Payment Date following the date of withdrawal and shall be repayable on each Principal Payment Date commencing with the second Principal Payment Date following the date of withdrawal.
- (b) Notwithstanding the provisions of sub-paragraph (a) of this paragraph, if at any time the Bank adopts a due date billing system under which

invoices are issued on or after the respective Principal Payment Date, the provisions of such sub-paragraph shall no longer apply to any withdrawals made after the adoption of such billing system.

4. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Schedule, upon a Currency Conversion of all or any portion of the Withdrawn Loan Balance to an Approved Currency, the amount so converted in the Approved Currency that is repayable on any Principal Payment Date occurring during the Conversion Period, shall be determined by the Bank by multiplying such amount in its currency of denomination immediately prior to the Conversion by either: (i) the exchange rate that reflects the amounts of principal in the Approved Currency payable by the Bank under the Currency Hedge Transaction relating to the Conversion; or (ii) if the Bank so determines in accordance with the Conversion Guidelines, the exchange rate component of the Screen Rate.
5. If the Withdrawn Loan Balance is denominated in more than one Loan Currency, the provisions of this Schedule shall apply separately to the amount denominated in each Loan Currency, so as to produce a separate amortization schedule for each such amount.

APPENDIX**Section I. Definitions**

1. “Anti-Corruption Guidelines” means the “Guidelines on Preventing and Combating Fraud and Corruption in Projects Financed by IBRD Loans and IDA Credits and Grants”, dated October 15, 2006, and revised in January 2011 and as of July 1, 2016.
2. “Category” means a category set forth in the table in Section IV of Schedule 2 to this Agreement.
3. “Central Fiduciary Unit” or “CFU” means the Borrower’s Central Fiduciary Unit referred to in Section I.A.1(b) of Schedule 2 to this Agreement, or any successor or successors thereto, acceptable to the Bank.
4. “Consultant Guidelines” means the “Guidelines: Selection and Employment of Consultants under IBRD Loans and IDA Credits and Grants by World Bank Borrowers” dated January 2011 (revised July 2014).
5. “Consultative Group” means the Borrower’s Consultative Group referred to in Section I.A.1(d) of Schedule 2 to this Agreement, or any successor or successors thereto, acceptable to the Bank.
6. “ECEC” means early childhood education and care.
7. “Environmental and Social Management Framework” or “ESMF” means the Borrower’s Environmental and Social Management Framework prepared by the Borrower, and satisfactory to the Bank, disclosed on November 15, 2016, and through the Bank’s external website on November 18, 2016, that identifies the Project’s likely environmental and social impacts, the potential mitigation measures of the identified risks, assessment of the institutional capacity of the implementing agency and measures for capacity-filling gaps, and an estimate of the budget needed for its implementation and related instruments, and guidance for the preparation of activities-specific environmental and social impact assessments and/or Environmental Management Plans.
8. “Environmental Management Plans” or “EMPs” means the site-specific documents, adopted by the Borrower, and satisfactory to the Bank, pursuant to the Project’s Environmental and Social Management Framework, and to be prepared and implemented in a manner fully consistent with the Environmental and Social Management Framework; and “EMP” refers to one such EMP.
9. “Financial Social Assistance” means the financial support given to beneficiaries as determined in the Borrower’s *Law on Social Welfare*, published in Official Gazette of the Republic of Serbia No. 24/2011.
10. “General Conditions” means the “International Bank for Reconstruction and Development General Conditions for Loans”, dated March 12, 2012, with the modifications set forth in Section II of this Appendix.
11. “Grant Approval Committee” or “GAC” means the Borrower’s Grant Approval Committee referred to in Section I.A.1(e) of Schedule 2 to this Agreement, or any successor or successors thereto, acceptable to the Bank.
12. “Grant Operations Manual” or “GOM” means the grants operations manual referred to in Section I.C of Schedule 2 to this Agreement, as the said manual

may be amended from time to time, with the prior written approval of the Bank, and such term includes any schedules to the said manual.

13. "Involuntary Resettlement" means: (a) the involuntary taking of land resulting in (i) relocation or loss of shelter, (ii) loss of assets or access to assets, and (iii) loss of income sources or means of livelihood, whether or not the affected persons must move to another location; or (b) the involuntary restriction of access to legally designated parks and protected areas resulting in adverse impacts on the livelihoods of such person.
14. "Local Self-governments" means the Borrower's local self-governments as the term is defined in the Borrower's *Law on Local Self-governments*, published in Official Gazette of the Republic of Serbia No. 129/2007 and 83/2014.
15. "Ministry of Education, Science and Technological Development" or "MoESTD" means the Borrower's Ministry of Education, Science and Technological Development, or any successor or successors thereto.
16. "Ministry of Finance" or "MoF" means the Borrower's Ministry of Finance, or any successor or successors thereto.
17. "Ministry of Labor, Employment, Veteran and Social Affairs" means the Borrower's Ministry of Labor, Employment, Veteran and Social Affairs, or any successor or successors thereto.
18. "Operating Costs" means the operating costs directly incurred by the MoESTD in carrying out Project implementation, management and monitoring, including the following, all based on periodic budgets acceptable to the Bank: (a) PMU staffing costs; (b) training, conferences, study tours and seminars for PMU staff; (c) dissemination of Project related information; (d) office rent and utilities; (e) office equipment insurance, maintenance and repair; (f) vehicle maintenance and repair; (g) travel; (h) security; (i) communication; (j) bank charges; and (k) other miscellaneous costs directly associated with the Project.
19. "Preschool Assistance Network" or "PAN" means the network of preschool practitioners created by MoESTD in cooperation with United Nations Children's Fund (UNICEF) and partners.
20. "Preschool Space" means the physical space necessary to support a preschool child; "Preschool Spaces" means more than one such space.
21. "Procurement Guidelines" means the "Guidelines: Procurement of Goods, Works and Non-consulting Services under IBRD Loans and IDA Credits and Grants by World Bank Borrowers" dated January 2011 (revised July 2014).
22. "Procurement Plan" means the Borrower's procurement plan for the Project, dated December 14, 2016, and referred to in paragraph 1.18 of the Procurement Guidelines and paragraph 1.25 of the Consultant Guidelines, as the same shall be updated from time to time in accordance with the provisions of the said paragraphs.
23. "Project Management Unit" or "PMU" means the Project management unit, referred to in Section I.A.1(a) of Schedule 2 to this Agreement, or any successor or successors thereto, acceptable to the Bank.
24. "Project Operations Manual" or "POM" means the project operations manual referred to in Section I.B of Schedule 2 to this Agreement, as the said manual may be amended from time to time, with the prior approval of the Bank, and such term includes any schedules to the POM.

25. “Red Cross” means the local nongovernmental organization of the same name that provides humanitarian aid, disaster relief and education in Serbia.
26. “Resettlement Action Plans” or “RAPs” means the site-specific documents, adopted by the Borrower, and satisfactory to the Bank, to be prepared and implemented in a manner fully consistent with the Resettlement Policy Framework; and “Resettlement Action Plan” or “RAP” means one such plan.
27. “Resettlement Policy Framework” or “RPF” means the document prepared and endorsed by the Borrower, and disclosed by the Borrower on November 15, 2016, and through the Bank’s external website on November 18, 2016, that sets forth resettlement procedures, institutional arrangements, eligibility criteria, entitlements and compensation, including valuation procedures, public consultation and participation, monitoring and evaluation and disclosure criteria to be applied in preparing and implementing Resettlement Action Plans.
28. “Taxes” means the term as defined in the General Conditions to include “imposts, levies, fees and duties of any nature whether in effect at the date of the Legal Agreements or imposed after that date.”
29. “Working Group” means the Working Group, referred to in Section I.A.1(c) of Schedule 2 to this Agreement, or any successor or successors thereto, acceptable to the Bank.

Section II. Modifications to the General Conditions

The General Conditions are hereby modified as follows:

1. In the **Table of Contents**, the references to Sections, Section names and Section numbers are modified to reflect the modifications set forth in the paragraphs below.
2. Section 3.01. (*Front-end Fee*) is modified to read as follows:
“Section 3.01. *Front-end Fee; Commitment Charge*
(a) The Borrower shall pay the Bank a front-end fee on the Loan amount at the rate specified in the Loan Agreement (the “Front-end Fee”).
(b) The Borrower shall pay the Bank a commitment charge on the Unwithdrawn Loan Balance at the rate specified in the Loan Agreement (the “Commitment Charge”). The Commitment Charge shall accrue from a date sixty days after the date of the Loan Agreement to the respective dates on which amounts are withdrawn by the Borrower from the Loan Account or cancelled. The Commitment Charge shall be payable semi-annually in arrears on each Payment Date.”
3. In the Appendix, **Definitions**, all relevant references to Section numbers and paragraphs are modified, as necessary, to reflect the modification set forth in paragraph 2 above.
4. The Appendix is modified by inserting a new paragraph 19 with the following definition of “Commitment Charge”, and renumbering the subsequent paragraphs accordingly:
“19. “Commitment Charge” means the commitment charge specified in the Loan Agreement for the purpose of Section 3.01(b).”

5. In the renumbered paragraph 49 (originally paragraph 48) of the Appendix, the definition of “Front-end Fee” is modified by replacing the reference to Section 3.01 with Section 3.01(a).
6. In the renumbered paragraph 68 (originally paragraph 67) of the Appendix, the definition of the term “Loan Payment” is modified to read as follows:
 - “68. “Loan Payment” means any amount payable by the Loan Parties to the Bank pursuant to the Legal Agreements or these General Conditions, including (but not limited to) any amount of the Withdrawn Loan Balance, interest, the Front-end Fee, the Commitment Charge, interest at the Default Interest Rate (if any), any prepayment premium, any transaction fee for a Conversion or early termination of a Conversion, the Variable Spread Fixing Charge (if any), any premium payable upon the establishment of an Interest Rate Cap or Interest Rate Collar, and any Unwinding Amount payable by the Borrower.”
7. In the renumbered paragraph 73 (originally paragraph 72) of the Appendix, the definition of “Payment Date” is modified by deleting the word “is” and inserting the words “and Commitment Charge are” after the word “interest”.

Споразум о зајму

(Пројекат инклузивног предшколског образовања и васпитања)

између

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

и

МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

Дана 12. маја 2017. године

СПОРАЗУМ О ЗАЈМУ

Споразум закључен дана 12. маја 2017. године, између РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (у даљем тексту: „Зајмопримац”) и МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ (у даљем тексту „Банка”). Овим путем Зајмопримац и Банка сагласили су се о следећем:

ЧЛАН I — ОПШТИ УСЛОВИ; ДЕФИНИЦИЈЕ

- 1.01. Општи услови (као што је утврђено у Прилогу овог споразума) чине саставни део овог споразума.
- 1.02. Уколико контекст не захтева другачије, изрази писани великим словима, који се користе у овом споразуму, имају значење које им је приписано у Општим условима или у Прилогу овог споразума.

ЧЛАН II — ЗАЈАМ

- 2.01. Банка је сагласна да дâ на зајам Зајмопримцу, под условима и на начин који су утврђени у овом споразуму, износ од четрдесет седам милиона евра (ЕУР 47.000.000,00), с тим да се та сума може с времена на време конвертовати путем Конверзије валуте у складу са одредбама Одељка 2.08. овог споразума (у даљем тексту: „Зајам”), као подршка за финансирање пројекта описаног у Програму 1 овог споразума (у даљем тексту: „Пројекат”).
- 2.02. Зајмопримац може повлачити средства Зајма у складу са Одељком IV Програма 2 овог споразума.
- 2.03. Приступна накнада, коју плаћа Зајмопримац, једнака је једној четвртини једног процента (0,25%) износа Зајма.
- 2.04. Накнада за неискоришћена средства, коју плаћа Зајмопримац, једнака је једној четвртини процента (0,25%) годишње на Неповучена средства зајма.
- 2.05. Зајмопримац ће плаћати камату за сваки Каматни период по Референтној стопи за валуту Зајма увећаној за Варијабилну маржу; под условом да камата ни у ком случају неће износити мање од нула процената (0%) годишње; и под условом да након Конверзије укупног износа главнице Зајма или његовог дела, камата коју ће Зајмопримац за тај износ плаћати током периода Конверзије буде одређена у складу са релевантним одредбама Члана IV Општих услова. Изузетно, уколико било који износ Повученог дела Зајма не буде отплаћен у предвиђеном року и то плаћање се не изврши ни у наредних тридесет дана, онда ће се камата коју ће Зајмопримац плаћати обрачунавати према одредбама Одељка 3.02 (е) Општих услова.
- 2.06. Датуми плаћања су 1. јун и 1. децембар сваке године.
- 2.07. Главница Зајма отплаћиваће се у складу са планом отплате утврђеним у Програму 3 овог споразума.
- 2.08. (а) Зајмопримац може у сваком моменту затражити било коју од следећих Конверзија услова Зајма како би омогућио ефикасно управљање дугом: (и) промену валуте Зајма у укупном износу или било ког дела износа главнице Зајма, повученог или неповученог, у Одобрену валуту; (ии) промену каматне стопе примењиве на: (А)

целокупан износ или било који део главнице Зајма, повучен и неотплаћен, из Варијабилне стопе у Фиксну стопу, или обрнуто; или (Б) укупан износ главнице Зајма или његов део, повучени и неотплаћени, из Варијабилне стопе засноване на Референтној стопи и Варијабилној маржи у Варијабилну стопу засновану на Фиксној референтној стопи и Варијабилној маржи и обрнуто; или (В) укупан износ главнице Зајма, повучен и неотплаћен, из Варијабилне стопе засноване на Варијабилној маржи у Варијабилну стопу засновану на Фиксној маржи; и (иии) одређивање лимита Варијабилне стопе или Референтне стопе која се примењује на укупан износ или било који део главнице Зајма повучен и неотплаћен, успостављањем Највише каматне стопе или Распона каматне стопе на Варијабилну стопу или Референтну стопу.

- (б) Свака конверзија која се тражи у складу са тачком (а) овог члана, а коју Банка прихвати, сматраће се „Конверзијом”, као што је дефинисано у Општим условима, и биће спроведена у складу са одредбама Члана IV Општинских услова и Смерница за конверзију.

ЧЛАН III — ПРОЈЕКАТ

- 3.01. Зајмопримац потврђује своју посвећеност циљу Пројекта. У том циљу, Зајмопримац ће реализовати Пројекат преко Министарства просвете, науке и технолошког развоја (у даљем тексту: „МПНТР”), уз подршку Министарства финансија (у даљем тексту: „МФ”), све у складу са одредбама Члана V Општинских услова.
- 3.02. Не ограничавајући се одредбама Одељка 3.01. овог споразума, и осим уколико се Зајмопримац и Банка не договоре другачије, Зајмопримац ће се постарати да се Пројекат реализује у складу са одредбама Програма 2 овог споразума.

ЧЛАН IV — СТУПАЊЕ НА СНАГУ; РАСКИД

- 4.01. Додатни услови за ступање на снагу састоје се од следећег:
- (а) Зајмопримац је, преко свог Министарства финансија, званично формирао Централну фидуцијарну јединицу, са функцијама и запосленима који су задовољавајући за Банку;
 - (б) Зајмопримац је, преко свог МПНТР, званично формирао Јединицу за управљање пројектом, са функцијама и запосленима који су задовољавајући за Банку;
 - (в) Зајмопримац је, преко свог МПНТР, усвојио Пројектни оперативни приручник који Банка сматра задовољавајућим; и
- 4.02. Крајњи рок за ступање на снагу је сто осамдесет (180) дана од датума овог споразума.

СПОРАЗУМ ЈЕ ПОСТИГНУТ У Београду, Република Србија, на дан и годину наведене у заглављу споразума.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Овлашћени представник

Име: др Душан Вујовић

Звање: министар финансија

МЕЂУНАРОДНА БАНКА ЗА

ОБНОВУ И РАЗВОЈ

Овлашћени представник

Име: Антониус Верхеијен

**Звање: шеф Канцеларије Светске банке
у Србији**

ПРОГРАМ 1

Опис Пројекта

Циљ Пројекта је унапређење приступа квалитетним услугама предшколског васпитања и образовања (ПВО), а нарочито за децу из социјално угрожених средина.

Пројекат се састоји од следећих делова:

Део 1. Проширење понуде слободних места у предшколским установама

- А. Обезбеђење око 17.000 нових места у предшколским установама у новим, реновираним, пренамењеним или дограђеним објектима (укључујући изградњу нових објеката, проширење постојећих објеката предшколских установа и пренамену или доградњу других јавних зграда), укључујући набавку намештаја, материјала за учење, опрему и игралишта за све нове и обновљене предшколске установе и изградњу капацитета за локалне архитекте и инжењере за спровођење наведених радова.
- Б. Реновирање или изградња до пет центара иновативне праксе који ће служити као модели предшколске установе за потребе обуке и размене искуства добре праксе.

Део 2. Унапређење квалитета услуга предшколских установа

- А. *Подршка спровођењу новог предшколског програма.*
 - (и) Развијање програма обуке и материјала за обуку васпитача и других запослених и примена новог предшколског програма.
 - (ии) Развијање стручних материјала за подршку практичарима у складу са новим предшколским програмом.
 - (иии) Развијање и јачање Предшколске мреже помоћи (ПМП), укључујући активности ПМП-а у виду обуке за васпитаче, као подршка спровођењу новог предшколског програма.
- Б. *Унапређење образовања васпитача и њиховог професионалног развоја.*
 - (и) Пружање техничке помоћи за оцену, реформу и усклађивање студијских програма за образовање васпитача и њихов професионални развој.
 - (ии) Пружање техничке помоћи у оцени и унапређивању система професионалног развоја васпитача.
 - (иии) Идентификација и пружање обуке за јачање професионалних компетенција руководилаца предшколских установа.
- В. *Унапређење система праћења и вредновања квалитета предшколског образовања и васпитања ради унапређења процеса доношења одлука.*
 - (и) Унапређење система за праћење образовања и информисање за предшколско образовање.
 - (ии) Пружање техничке помоћи: (а) у процени постојећих инструмената за вредновање квалитета и методологија за самовредновање и спољашње вредновање и унапређење постојећих инструмената на основу ревидираних стандарда квалитета за предшколске установе; и (б) за развијање предлога за измену постојеће регулативе у пружању услуга ПВО.

(иии) Организовање обука за унапређење капацитета спољашњих оцењивача, запослених и стручних сарадника и других доносилаца одлука у вредновању квалитета услуга у предшколским установама.

Део 3. Подршка деци и породицама

А. Комуникациона кампања.

Развијање и спровођење кампање на националном нивоу, кроз употребу масовних медија, друштвених медија и штампаних публикација, ради подизања свести о важности раног детињства и оснаживања родитеља да имају кључну улогу у подстицању развоја њихове деце.

Б. Комуникација са породицама из осетљивих друштвених група.

Обезбеђивање грантова за најмање 30 локалних самоуправа за потребе унапређења комуникације и сарадње између релевантних актера у пружању целовитих висококвалитетних услуга ПВО (укључујући области у вези са здрављем, исхраном, раним откривањем сметњи у развоју и раном подршком развоју и учењу) родитељима и деци узраста од 0 до 6,5 година, са фокусом на најосетљивије групе.

В. Субвенције које ће обезбедити бесплатно учешће у предшколским програмима за децу из најосетљивијих друштвених група узраста од 3 до 5,5 година.

Обезбеђивање финансирања субвенција за накнаде за предшколско васпитање и образовање породицама које су корисници новчане социјалне помоћи.

Део 4. Управљање пројектом, техничка помоћ и праћење и вредновање

А. Управљање пројектом и техничка помоћ

Пружање: (а) подршке управљању Пројектом Јединици за управљање пројектом, укључујући техничку помоћ и обуку за сво пројектно особље, ревизију Пројекта, канцеларијску опрему и додатне оперативне трошкове; (б) техничке помоћи МПНТР у области реформи везаних за квалитет у сектору образовања; и (в) техничке помоћи Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања како би проширило постојећи управљачки информациони систем, укључујући додатне модуле у циљу промовисања ефикасног управљања субвенцијама које су подржане у оквиру Дела 3.В. Пројекта.

Б. Праћење и вредновање Пројекта.

Пружање: (и) техничке помоћи за дизајнирање и спровођење (а) алата и истраживања за праћење оквира резултата Пројекта, и (б) техничке ревизије одабраних аспеката Пројекта, укључујући прву фазу програма грантова у оквиру Дела 3.Б. Пројекта; (ии) обуке за запослене у МПНТР укључене у спровођење Пројекта; и (иии) техничке помоћи у дизајнирању, спровођењу и анализи истраживања везаних за вредновање.

ПРОГРАМ 2

Спровођење пројекта

Одељак I. Аранжмани за имплементацију

A. Институционални аранжмани

1. Не ограничавајући се одредбама Члана V Општих услова и осим ако се Банка не договори другачије, Зајмопримац ће, као релевантне, успоставити и одржавати током спровођења Пројекта, у саставу, са ресурсима и пројектним задацима и функцијама прихватљивим за Банку:
 - (а) Јединицу за управљање пројектом (ЈУП), у оквиру МПНТР, која ће бити одговорна за (и) целокупну координацију свих активности на спровођењу Пројекта, укључујући посебно активности са Централном фидуцијарном јединицом, Радном групом, другим члановима МПНТР и другим релевантним институцијама и корисницима, као што је наведено у Пројектном оперативном приручнику (ПОП) и Оперативном приручнику за грантове (ОПГ) (ии) обезбеђивање да захтеви, критеријуми, политике, процедуре и организациони аранжмани који су наведени у ПОП и ОПГ, где је релевантно, буду примењивани током спровођења Пројекта, (иии) припремање докумената за спровођење Пројекта, укључујући извештаје о надзору над Пројектом, и (ив) праћење и вредновање Пројекта;
 - (б) Централну фидуцијарну јединицу (ЦФЈ), у оквиру МФ, која ће бити одговорна за набавку и финансијско управљање на Пројекту, и именоване запосленог из МФ да врши координацију и надзор над радом ЦФЈ, као што је детаљно наведено у ПОП;
 - (в) Радну групу, која укључује експерте из МПНТР и контакт особе за сваки од делова Пројекта, која ће бити задужена за пружање техничке експертизе и подршке ЈУП у свакодневним активностима спровођења Пројекта;
 - (г) Консултативну групу, састављену од представника других релевантних министарстава Зајмопримца, као и институција и партнера која ће давати савете о политикама у области ПВО, програмима и повезаним грантовима и другим активностима на локалном, регионалном и националном нивоу и допринети догађајима и размени информација;
 - (д) Одбор за одобравање грантова (ООГ) састављен од представника МПНТР, других релевантних министарстава Зајмопримца и интересних страна на националном нивоу (укључујући невладине организације Рома из целе земље), који ће бити задужен за вредновање и одабир предлога за грантове у оквиру Дела 3.Б. пројекта, у складу са критеријумима наведеним у ОПГ;
 - (ђ) Међусекторске тимове, састављене од представника локалних самоуправа општина, предшколских установа, основних школа, центара за социјални рад, здравствених центара, локалних органа Црвеног крста, локалних невладиних организација Рома, представника локалних ромских структура (асистенти у настави,

ромски здравствени медијатори, ромски координатори, где је примењиво) и локалних удружења родитеља, који ће бити задужени за развијање предлога за грантове и надзор над активностима финансираним кроз грантове у оквиру Дела 3.Б. Пројекта, као што је детаљно наведено у ОПГ.

2. У циљу напредовања Дела 1. Пројекта, пре спровођења радова изабраних за појединачне општине, Зајмопримац ће, преко МПНТР, склопити споразум са појединачним локалним самоуправама, са свим одредбама и условима дефинисаним у ОПГ, укључујући обавезу локалне самоуправе да, у замену за места у предшколској установи, одржава нове, реновиране, пренамењене и/или дограђене објекте предшколских установа и да обезбеди адекватан број запослених и повезаност на јавну комуналну инфраструктуру која је неопходна за функционисање и одржавање наведених објеката предшколских установа.
3. У циљу напредовања Дела 3.Б. пројекта, Зајмопримац ће, преко МПНТР, обезбедити грантове корисницима грантова у складу са критеријумима и процедурама подобности које су прихватљиве за Банку, као што је наведено у ОПГ, и обезбедиће сваки грант одговарајућем кориснику гранта у складу са споразумом о гранту по одредбама и условима које одобрава Банка. Те одредбе и услови ће:
 - (а) укључивати права на адекватну заштиту интереса Зајмопримца и Банке, укључујући право на обустављање или поништавање права корисника гранта да користи средства гранта, и право на рефундирање од стране корисника гранта целокупног износа или дела износа који је повучен, након што корисник гранта не спроведе било коју од својих обавеза у оквиру споразума о гранту; и
 - (б) захтевати од сваког корисника гранта да:
 - (1) спроводи своје под-пројекте уз дужну пажњу и ефикасност у складу са одговарајућим техничким, економским, финансијским, управљачким, еколошким и социјалним стандардима и праксама које су задовољавајуће за Банку, као и у складу са одредбама Смерница за борбу против корупције које су примењиве на примаоце средстава зајма, осим Зајмопримца;
 - (2) пружи, што је пре могуће, потребне ресурсе за потребе под-пројекта, укључујући суфинансирање или допринос у природи одговарајућих прималаца гранта, где је релевантно, у складу са захтевима наведеним у ОПГ;
 - (3) набавља робу, радове и услуге које ће бити финансирани из средстава гранта у складу са одредбама овог споразума;
 - (4) одржава адекватне политике и процедуре које ће омогућити кориснику гранта да прати и вреднује, у складу са показатељима прихватљивим за Банку, напредак гранта и достизање циљева;
 - (5) (А) одржава систем финансијског управљања и припрема финансијске извештаје у складу са доследно примењиваним рачуноводственим стандардима прихватљивим за Банку, и на адекватан начин који одражава операције, ресурсе и расходе у вези са под-пројектом; и (Б) да ће на захтев Банке

или Зајмопримца ти финансијски извештаји бити ревидирани од стране независних ревизора прихватљивих за Банку, у складу са доследно примењиваним рачуноводственим стандардима прихватљивим за Банку, и да ће одмах доставити ревидиране извештаје Зајмопримцу и Банци;

- (6) омогући Зајмопримцу и Банци да изврше увид у под-пројекат, његово одвијање и релевантне евиденције и документа; и
 - (7) припреми и достави Зајмопримцу и Банци све информације које Зајмопримац и Банка могу захтевати у вези са наведеним.
4. Зајмопримац ће користити своја права из споразума о гранту тако да штити интересе Зајмопримца и Банке и ради достизања сврхе Зајма. Осим ако се Банка не сложи другачије, Зајмопримац неће уступати, мењати, укидати или се одрећи било каквог споразума о гранту нити било које од његових одредби

Б. Пројектни оперативни приручник

1. Зајмопримац ће спроводити Пројекат у складу са ПОП, који је у форми и садржини задовољавајући за Банку, а који се састоји од различитих програма који дефинишу правила, методе, смернице, посебне планове развоја, стандардну документацију и процедуре за спровођење Пројекта, укључујући следеће:
- (а) детаљан опис свих пројектних активности подржаних у оквиру овог споразума, њихов редослед и распоред и мерила у односу на њих; и
 - (б) административне, финансијске, рачуноводствене, ревизорске процедуре на пројекту, као и процедуре за набавку и повлачење средстава, укључујући сву релевантну стандардну документацију.
2. ПОП не може бити додељен, измењен, укинут или се од њега одступити, нити се може дозволити његово додељивање, измене, укидање или одступање од било којих одредби овог приручника, на начин који, по мишљењу Банке, може значајно и негативно утицати на спровођење Пројекта; ПОП може бити измењен само у консултацији са, и уз одобрење, Банке. У случају било каквог сукоба између одредби ПОП и овог споразума, преовладаће одредбе овог споразума.

В. Оперативни приручник за грантове

1. Зајмопримац ће спровести Део 3.Б. пројекта у складу са ОПГ, који је у форми и садржини задовољавајући за Банку, а који наводи процедуре за одабир, оцењивање и одобравање предлога за грантове, и за праћење спровођења потпројеката у оквиру програма грантова. ОПГ ће обухватати, између осталог:
- (а) критеријуме подобности за грантове;
 - (б) процедуру пријављивања, евалуације, селекције и додељивања грантова и процедуре за управљање грантовима;
 - (в) критеријуме за повлачење грантова, праћење, евалуацију и извештавање; и

- (г) обавезне одредбе које дефинишу следеће: (и) грантови неће финансирати било какве веће грађевинске радове, (ии) никакво преузимање земљишта нити принудно расељавање се неће десити у вези са обезбеђивањем грантова, (иии) корисници грантова неће додељивати уговоре својим зависним или повезаним друштвима осим ако се не успостави одговарајући аранжман, и (ив) грантови ће бити обезбеђени и спровођени у складу са Оквиром за управљање животном средином и социјалним питањима и примењивим Планом за управљање животном средином на основу наведеног оквира.
2. Неће се приступити додељивању, изменама, укидању нити одрицању од ОПГ, нити било које одредбе овог документа, на начин који би, по мишљењу Банке могао негативно да утиче на спровођење Пројекта; ОПГ може бити измењен само у консултацији са, и уз одобрење Банке. У случају сукоба између одредаба ОПГ и овог споразума, преовладаће одредбе овог споразума.

Г. Борба против корупције

Зајмопримац ће осигурати спровођење Пројекта у складу са одредбама Смерница за борбу против корупције.

Д. Заштитне мере

1. Зајмопримац ће обезбедити да:
- (а) се Пројекат спроводи у складу са одговарајућим условима Оквира за управљање животном средином и социјалним питањима (ESMF) и Оквиром за политику расељавања (RPF), као и политикама, процедурама и аранжманима који се примењују и спроводе; и
 - (б) ESMF и RPF, или било која њихова одредба не могу бити измењене, суспендоване, изузете, нити се од њих може одустати без претходне писмене сагласности Банке.
2. Пре почетка грађевинских радова, Зајмопримац ће:
- (а) доставити Банци на одобравање, релевантан (и) потребан Акциони план за расељавање (RAP), укључујући релевантну социјалну процену, у форми и садржини прихватљивој за Банку, и (ии) потребан План за управљање животном средином (EMP), у форми и садржини који су прихватљиви за Банку;
 - (б) обезбедити да одредбе наведеног RAP и EMP буду адекватно укључене у предложене уговоре за наведене радове; и
 - (в) обезбедити да наведени RAP буде/буду објављен(и) и, осим сако се Банка не сложи другачије, све повезане, адекватне надокнаде буду исплаћене у потпуности, све у складу са повезаним RAP и EMP, RPF и ESMF.

Одељак II. Праћење, извештавање и вредновање пројекта

А. Пројектни извештаји

1. Зајмопримац ће, преко МПНТР, пратити и вредновати напредак постигнут у спровођењу Пројекта и израђивати Пројектне извештаје у

складу са одредбама Одељка 5.08. Општих услова и на основу показатеља који су прихватљиви за Банку. Сваки Пројектни извештај обухватаће период од једног календарског квартала и достављаће се Банци у року од месец дана по истеку сваког периода обухваћеног датим извештајем.

Б. Финансијско управљање, финансијски извештаји и ревизије

1. Зајмопримац ће најкасније деведесет (90) дана од датума ступања на снагу, преко ЦФЈ, и у складу са пројектним задатком који је прихватљив за Банку, инсталирати и прилагодити одговарајући рачуноводствени софтвер за пројектно рачуноводство, буџетирање и извештавање.
2. Зајмопримац ће, преко ЦФЈ, одржавати или учинити да се одржава систем за финансијско управљање у складу са одредбама Одељка 5.09. Општих услова.
3. Зајмопримац ће, преко ЦФЈ, израђивати и достављати Банци, најкасније у року од четрдесет пет (45) дана по истеку сваког календарског квартала, привремене финансијске извештаје за Пројекат за које није извршена ревизија, који ће обухватати дати квартал, и чији ће формат и садржај бити прихватљиви за Банку.
4. Зајмопримац ће, преко ЦФЈ, извршити ревизију Финансијских извештаја у складу са одредбама Одељка 5.09. (б) Општих услова. Свака ревизија Финансијских извештаја обухватаће период од једне фискалне године Зајмопримца. Финансијски извештаји за које је извршена ревизија за сваки такав период достављаће се Банци у року од најкасније шест месеци по истеку сваког таквог периода.

Одељак III. Набавка

A. Опште

1. **Роба, радови и неконсултантске услуге.** Набавка робе, радова и неконсултантских услуга за потребе Пројекта који се финансирају средствима Зајма вршиће се у складу са захтевима утврђеним или поменути у Одељку I Смерница за набавке и у складу са одредбама овог одељка.
2. **Консултантске услуге.** Све консултантске услуге које су неопходне за Пројекат и које ће се финансирати из средстава Зајма набављаће се у складу са захтевима утврђеним и поменути у одељцима I и IV Смерница за консултанте и у складу са одредбама овог одељка.
3. **Дефиниције.** Термини писани великим словом, коришћени у наставку овог одељка за опис појединих процедура за набавке или процедура за ревизију појединих уговора од стране Банке, односе се на методе описане у одељцима II и III Смерница за набавке или одељцима II, III, IV и V Смерница за консултанте, у зависности од потребе.

Б. Појединачне процедуре за набавку робе, радова и неконсултантских услуга

1. **Међународно надметање.** Осим уколико у тачки 2. у даљем тексту није другачије одређено, набавка робе, радова и неконсултантских услуга

врши се у оквиру уговора додељених на основу међународног надметања.

2. **Друге методе за набавку робе, радова и неконсултантских услуга.** Следеће методе поред међународног конкурентног надметања, могу се користити за набавку робе, радова и неконсултантских услуга за уговоре који су наведени у плану набавке: (а) Национално надметање, на које се односе додатне одредбе у прилогу овог Програма; (б) Куповина; и (в) Директно уговарање.

В. Појединачне процедуре за набавку консултантских услуга

1. **Избор на основу квалитета и цене.** Осим ако није другачије дефинисано у тачки 2. у даљем тексту, консултантске услуге ће се набављати применом методе Избор на основу квалитета и цене.
2. **Друге методе за избор консултантских услуга.** Поред Избора на основу квалитета и цене, за набавку консултантских услуга за уговоре који су наведени у Плану набавке могу се користити и следеће методе: (а) Избор на основу квалификација консултаната; и (б) Процедура избора из јединог извора за избор консултантских фирми.

Г. Ревизија одлука о набавкама од стране Банке

У Плану набавке ће се утврдити који уговори подлежу Претходној ревизији од стране Банке. Сви остали уговори подлежу Накнадној ревизији Банке.

Одељак IV. Повлачење средстава Зајма

A. Опште

1. Зајмопримац може повлачити средства Зајма у складу с одредбама Члана II. Општих услова, овим одељком и додатним инструкцијама које Банка утврђује с времена на време уз обавештење Зајмопримца (укључујући „Смернице Светске банке за повлачење средстава за пројекте” из маја 2006. године које Банка мења повремено, на начин који је примењив на овај споразум у складу са таквим инструкцијама), за финансирање подобних расхода дефинисаних у табели у тачки 2. ниже.
2. У следећој табели наведене су све категорије подобних расхода који могу бити финансирани из средстава Зајма („Категорија”), опредељивање износа Зајма за сваку Категорију и проценат расхода који ће бити финансирани за прихватљиве трошкове у свакој Категорији.

Категорија	Износ опређеног Зајма (изражен у еврима)	Процент трошкова који ће бити финансирани (изузети од пореза)	Процент трошкова који ће бити финансирани (са укљученим порезима)
(1) (а) Роба, радови, неконсултантске услуге, за Пројекат, осим за Делове 3.Б и 3.Ц (€ 36.000.000) (б) Консултантске услуге за пројекат, осим за Делове 3.Б и 3.В (€ 5.382.500)	41.382.500	(а) 100%	(б) 100%
(2) Грантови у оквиру Дела 3.Б Пројекта	1.500.000	100%	
(3) Субвенције у оквиру Дела 3.В Пројекта	4.000.000	100%	
(4) Приступна накнада	117.500	Износ се плаћа у складу са Одељком 2.03 овог споразума и у складу са Одељком 2.07 (б) Општих услова	
УКУПАН ИЗНОС	47.000.000		

Б. Услови за повлачење средстава; Период повлачења средстава

1. Изузетно од одредби Дела А. овог одељка,
 - (а) исплате се неће вршити за плаћања извршена пре датума овог споразума, осим у случају повлачења средстава до укупне суме која неће прећи износ од сто хиљада евра (ЕУР 100.000,00) за плаћања извршена пре тог датума и то дана 1. децембра 2016. године или након тог датума за прихватљиве расходе у Категорији (1);

- (б) у Категорији (2) изнад:
- (и) Зајмопримац може да повуче износ који неће прећи износ од једног милиона евра (ЕУР 1.000.000,00) као аванс, под условом да је Зајмопримац, преко МПНТР, усвојио ОПГ, који је задовољавајући за Банку, на начин утврђен у Одељку I.B овог програма;
 - (ии) Зајмопримац може да повуче износ који неће прећи петсто хиљада евра (ЕУР 500.000,00), под условом да је Зајмопримац доставио доказе који су задовољавајући за Банку да су корисници гранта искористили авансна средства грантова и да су средства повучена у складу са Одељком IV.Б.(б)(и) изнад за прихватљиве расходе у складу са предвиђеним наменама у оквиру грантова, и у складу са одговарајућим споразумима о грантовима, који су задовољавајући за Банку; и
 - (иии) независно од Одељка IV.Б.1(б)(ии) изнад, уколико по мишљењу Банке, износи који су авансно уплаћени у складу са Одељком IV.Б.(б)(и) нису искоришћени за предвиђене намене у оквиру грантова, Зајмопримац ће рефундирати износе тих аванса (или део аванса које утврди Банка) Банци одмах након пријема обавештења Банке. Осим ако није другачије договорено са Зајмопримцем, Банка може да откаже износ средстава која су рефундирана на тај начин; и
- (в) у оквиру Категорије (3) изнад, Зајмопримац може, на годишњем нивоу, да повуче износ једнак износу који Зајмопримац рефундира релевантним локалним самоуправама за финансирање њихових фондова за социјалну помоћ (а као доказ ће послужити национални буџет Зајмопримца за релевантну фискалну годину), али који неће прећи износ од једног милиона евра (ЕУР 1.000.000,00), за сваки годишњи период спровођења Пројекта; међутим, за четврту годину спровођења Пројекта, уколико неповучени износ из Категорије (3) буде већи од једног милиона евра (ЕУР 1.000.000,00), Зајмопримац може да повуче износ једнак износу који Зајмопримац рефундира релевантним локалним самоуправама за финансирање њихових фондова за социјалну помоћ за ту фискалну годину, до пуног износа неповучених средстава из Категорије (3).

2. Датум завршетка пројекта је 30. децембар 2022. године.

Прилог
ПРОГРАМУ 2

Процедуре које се примењују за национално надметање су оне које су дефинисане у Програму 2 овог споразума, под условом да су те процедуре у складу са Одељком I и ставовима 3.3 и 3.4 Смерница за набавку, и следећим додатним одредбама:

1. Поступак отвореног тендера као што је дефинисано у Закону о јавним набавкама Републике Србије примењује се на све уговоре;
2. Страни понуђачи неће бити спречени да учествују у надметању и предност било које врсте неће бити дата домаћим понуђачима у процесу надметања. Државним предузећима у Србији је дозвољено да се надмећу само уколико су правно и финансијски самостални и ако послују у складу са одредбама привредног права Зајмопримца;
3. Наручилац ће користити модел тендерске документације који је Банка одобрила;
4. Уколико су понуђене цене више од званичних процена, понуде се неће одбити без претходне сагласности Банке;
5. Поступак једне јединствене коверте се користи за подношење понуда;
6. Накнадна квалификација се спроводи само за најповољнијег понуђача; ниједна понуда неће бити одбијена у тренутку отварања понуда на основу квалификација;
7. Понуђачи који наступају као мешовито друштво, сносиће солидарну одговорност;
8. Уговори се додељују понуђачу који је доставио најповољнију понуду, који је суштински одговарајући, а за кога је утврђено да је квалификован и испуњава унапред дефинисане и објављене критеријуме оцене;
9. Накнадни преговори са најповољнијим или било којим другим понуђачем након подношења понуда неће бити дозвољени;
10. Дугорочни уговори (дужи од 18 месеци) морају да садрже одговарајуће одредбе о усклађивању цена које су прихватљиве за Банку;
11. Тендерска документација и уговор који су прихватљиви за Банку морају садржати одредбе у којима је садржана политика Банке о санкцијама према предузећима и појединцима за које се утврди да су укључени у преварне и коруптивне радње у складу са Смерницама за набавку; и
12. У складу са Смерницама за набавку, свака тендерска документација и уговор који се финансирају средствима Зајма морају да обезбеде да понуђачи, добављачи и извођачи, и њихови подизвођачи, агенти, особље, консултанти, пружаоци услуга или добављачи омогуће Банци да врши контролу свих рачуна, евиденције и остале документације која се односи на подношење понуда и да ревизор кога именује Банка изврши ревизију. Радње које имају за циљ да спрече реализацију права Банке на контролу и ревизију, како је дефинисано у Смерницама за набавку, чине опструктивну праксу, што је такође дефинисано у Смерницама за набавку.

ПРОГРАМ 3

План отплате

1. Следећа табела приказује Датуме отплате главнице Зајма и проценат укупног износа главнице Зајма који се отплаћује на сваки Датум отплате главнице („Удео рате“). Ако су средства Зајма у потпуности повучена до првог Датума отплате главнице, Банка одређује износ главнице Зајма који је Зајмопримац дужан да отплаћује на сваки Датум отплате главнице тако што помножи: (а) средства Зајма која су повучена до првог Датума отплате главнице са (б) Уделом рате за сваки Датум отплате главнице, при чему се тако добијен износ може кориговати, уколико буде потребно, и умањити за све износе наведене у тачки 4. овог програма, на које се примењује Конверзија валуте.

Датум отплате главнице	Удео рате (Изражен као проценат)
Сваког 1. јуна и 1. децембра почевши од 1. јуна 2022. године па све до 1. јуна 2037. године	3.13%
На дан 1. децембра 2037. године	2.97%

2. Уколико средства Зајма нису у потпуности повучена до првог Датума отплате главнице, износ главнице Зајма који Зајмопримац отплаћује сваког Датума отплате главнице одређује се на следећи начин:
- (а) У случају да је било који део средстава Зајма повучен до првог Датума отплате главнице, Зајмопримац отплаћује повучена средства, на датум који је у складу са тачком 1. овог програма.
- (б) Сваки износ који је повучен после првог Датума отплате главнице, отплаћује се сваког Датума отплате главнице који пада после датума повлачења, а у износима које одреди Банка, множењем износа сваког таквог повлачења са разломком чији је бројилац оригинални Удео рате наведен у табели у тачки 1. овог програма, за наведени Датум отплате главнице („Оригинални удео рате“), а чији је именилац збир свих преосталих Оригиналних удела рате за Датуме отплате главнице који падају на тај дан или после таквог датума, такви износи који се отплаћују морају се кориговати, према потреби, да би се одузели сви износи наведени у тачки 4. овог програма, на које се примењује Конверзија валуте.
3. (а) Средства Зајма повучена у року од два календарска месеца пре неког Датума отплате главнице, искључиво у сврху израчунавања износа главнице који се отплаћује на било који Датум отплате главнице, сматраће се повученим и неотплаћеним на други Датум отплате главнице након датума повлачења и отплаћују се сваког Датума отплате главнице, почевши од другог Датума отплате главнице после датума повлачења.

- (б) Не изузимајући одредбе подтачке (а) ове тачке, ако било када Банка усвоји систем достављања налога за плаћање по року доспећа према којем се налози за плаћање издају на или после одговарајућег Датума отплате главнице, одредбе те подтачке више се неће примењивати на било која повлачења извршена након усвајања таквог система.
4. Не изузимајући одредбе тач. 1. и 2. овог програма, након Конверзије валуте целокупног или делимично Повученог износа Зајма у Одобрену валуту, износ који је на тај начин конвертован у Одобрену валуту, а који се може отплатити на било који Датум отплате главнице у Периоду конверзије, одређује Банка множењем таквог износа у његовој валути деноминације непосредно пре Конверзије или са: (и) мењачким курсом који одражава износ главнице у Одобреној валути платив од стране Банке према трансакцији осигурања од курсног ризика (*Currency Hedge*), у вези са конверзијом; или (ии) ако Банка тако одлучи у складу са Смерницама за конверзију, компонентом референтног мењачког курса Референтне стопе.
5. Уколико је Повучени износ Зајма деноминован у више од једне валуте Зајма, одредбе овог програма примењују се одвојено на износ деноминован у свакој од валута Зајма како би се створио одвојени план отплате за сваки од тих износа.

ПРИЛОГ**Одељак I. Дефиниције**

1. „Смернице за борбу против корупције” означава „Смернице за спречавање и борбу против превара и корупције у финансирању пројеката финансираних из зајмова ИБРД и кредита и грантова ИДА”, од 15. октобра 2006. године и измењене у јануару 2011. године и 1. јула 2016. године.
2. „Категорија” означава категорију наведену у табели у Одељку IV Програма 2 овог споразума.
3. „Централна фидуцијарна јединица” или „ЦФЈ” означава Централну фидуцијарну јединицу Зајмопримца утврђену у Одељку I.A.1.(б) Програма 2 овог споразума односно њеног правног следбеника, прихватљивог за Банку.
4. „Смернице за консултанте” означава „Смернице: Одабир и ангажовање консултаната од стране Зајмопримца Светске банке у оквиру зајмова ИБРД и кредита и грантова ИДА” из јануара 2011. године (измењене у јулу 2014. године).
5. „Консултативна група” означава Консултативну групу Зајмопримца утврђену у Одељку I.A.1.(г) Програма 2 овог споразума односно њеног правног следбеника, прихватљивог за Банку.
6. „ПВО” означава предшколско васпитање и образовање.
7. „Оквир за управљање животном средином и социјалним питањима” или „ESMF” означава Оквир за управљање животном средином и социјалним питањима који је припремио Зајмопримца, а који је задовољавајући за Банку, објављен 15. новембра 2016. године, а путем екстерне веб странице Банке 18. новембра 2016. године, који утврђује вероватне утицаје Пројекта на животну средину и социјална питања, потенцијалне мере за ублажавање утврђених ризика, процену институционалних капацитета институције која спроводи Пројекат и мере за попуњавање празнина у капацитетима, као и процену потребног буџета за спровођење оквира и повезаних инструмената, и смернице за припремање процена утицаја на животну средину и социјална питања за појединачне активности и/или Планове за управљање животном средином.
8. „Планови за управљање животном средином” или „EMP” означава документе за конкретне локације, које усваја Зајмопримца, и који су задовољавајући за Банку, у складу са Оквиром за управљање животном средином и социјалним питањима за Пројекат, који ће да буду припремљени и спроведени на начин који је у потпуности усклађен са Оквиром за управљање животном средином и социјалним питањима, а “ЕМП” се односи на један такав ЕМП.

9. „Новчана социјална помоћ” означава финансијску подршку која се обезбеђује корисницима, а која је утврђена у *Закону о социјалној заштити* Зајмопримца, објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије”, број 24/11.
10. „Општи услови” означава „Опште услове за зајмове Међународне банке за обнову и развој”, од 12. марта 2012. године, уз измене наведене у Одељку II овог Прилога.
11. „Одбор за одобравање грантова” или „ООГ” означава Одбор Зајмопримца за одобравање грантова утврђен у Одељку I.A.1.(д) Програма 2 овог споразума односно његовог правног следбеника, прихватљивог за Банку.
12. „Оперативни приручник за грантове” или „ОПГ” означава оперативни приручник за грантове утврђен у Одељку I.B. Програма 2 овог споразума, и наведени приручник може бити измењен с времена на време, уз претходно писано одобрење Банке, а тај термин обухвата било какве програме у наведеном приручнику.
13. „Принудно расељавање” означава: (а) принудно преузимање земљишта што доводи до (и) пресељења или губитка склоништа, (ии) губитка имовине или приступа имовини и (иии) губитка извора прихода или средстава за живот, без обзира да ли су погођена лица морала да се преселе на другу локацију; или (б) принудно ограничавање приступа законом одређеним парковима и заштићеним областима што доводи до негативног утицаја на животни стандард тог лица.
14. „Локална самоуправа” означава локалне самоуправе Зајмопримца као што је дефинисано у *Закону о локалној самоуправи* Зајмопримца, објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије”, бр. 129/07 и 83/14.
15. „Министарство просвете, науке и технолошког развоја” или „МПНТР” означава Министарство просвете, науке и технолошког развоја Зајмопримца односно његовог правног следбеника или следбенике.
16. „Министарство финансија” или „МФ” означава Министарство финансија Зајмопримца односно његовог правног следбеника или следбенике.
17. „Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања” означава Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зајмопримца или његовог правног следбеника или следбенике.
18. „Оперативни трошкови” означава оперативне трошкове који су директно настали код МПНТР у спровођењу Пројекта, управљању и праћењу, укључујући следеће, све засновано на периодичним буџетима који су прихватљиви за Банку: (а) трошкови за запослене у ЈУП; (б) обука, конференције, студијска путовања и семинари за запослене у ЈУП; (в) објављивање информација везаних за пројекат; (г) изнајмљивање

канцеларијског простора и комуналне услуге; (д) осигурање, одржавање и поправка канцеларијске опреме; (ђ) одржавање и поправка возила; (е) путовање; (ж) безбедност; (з) комуникација; (и) банкарске провизије; и (ј) други разни трошкови директно везани за Пројекат.

19. „Предшколска мрежа помоћи” или „ПАН” означава мрежу практичара у области предшколског васпитања и образовања коју је успоставило МПНТР у сарадњи са Дечјим фондом Уједињених нација (УНИЦЕФ) и партнерима.
20. „Место у предшколској установи” означава физичко место неопходно како би се пружила подршка детету предшколског узраста за упис у предшколску установу; „Места у предшколској установи” означава више од једног таквог места.
21. „Смернице за набавку” означава „Смернице: Набавка робе, радова и неконсултантских услуга у оквиру зајмова ИБРД и кредита и грантова ИДА од стране Зајмопримаца Светске банке” из јануара 2011. године (измењене у јулу 2014. године).
22. „План набавке” означава план набавке Зајмопримца за Пројекат, од дана 14. децембра 2016. године, а који је утврђен у тачки 1.18 Смерница за набавку и тачки 1.25 Смерница за консултанте, и који ће бити ажуриран с времена на време у складу са одредбама наведених тачака.
23. „Јединица за управљање пројектом” или „ЈУП” означава јединицу за управљање пројектом утврђену у Одељку I.A.1.(а) Програма 2 овог споразума односно њеног правног следбеника прихватљивог за Банку.
24. „Пројектни оперативни приручник” или „ПОП” означава пројектни оперативни приручник утврђен у Одељку I.B. Програма 2 овог споразума, а наведени приручник може бити измењен с времена на време, уз претходно одобрење Банке, а тај термин укључује све програме у ПОП.
25. „Црвени крст” означава локалну невладину организацију истог назива која пружа хуманитарну помоћ, помоћ у случају катастрофа и образовања у Србији.
26. „Акциони планови за расељавање” или „RAP” означава документацију за конкретне локације, усвојену од стране Зајмопримца, и задовољавајућу за Банку, која ће бити припремљена и спроведена на начин који је потпуно доследан Оквиру политике за расељавање; а „Акциони план за расељавање” или „RAP” означава један такав план.
27. „Оквир политике за расељавање” или „RPF” означава документ који је припремио и усвојио Зајмопримац на дан 15. новембра 2016. године и путем екстерне веб странице Банке 18. новембра 2016. године, који дефинише процедуре за расељавање, институционалне аранжмане, критеријуме подобности и надокнаде, укључујући процедуре одређивања вредности, јавне консултације и учешће, критеријуме за

праћење и вредновање и објављивање који ће бити примењивани у припремању и спровођењу Акционих планова за расељавање.

28. „Порези” означава термин који је дефинисан у Општим условима и који укључује „надокнаде, дажбине, таксе и царине било какве природе које су на снази на датум потписивања овог споразума или су наметнуте након тог датума”.
29. „Радна група” означава Радну групу, утврђену у Одељку I.A.1.(в) Програма 2 овог споразума односно њеног правног следбеника, задовољавајућег за Банку.

Одељак II. Измене Опшних услова

Општи услови се овим мењају на следећи начин:

1. У **Садржају**, упућивање на Одељке, називе Одељака и бројеве Одељака се мењају како би одражавала измене наведене у даљем тексту.
2. Одељак 3.01. (*Приступна накнада*) се мења тако да гласи:

„Одељак 3.01. Приступна накнада; Накнада за неискоришћена средства

- (а) Зајмопримац ће платити приступну накнаду Банци за износ Зајма по стопи наведеној у Споразуму о зајму („Приступна накнада”).
 - (б) Зајмопримац ће платити Банци Накнаду за неискоришћена средства на неповучена средства зајма по стопи наведеној у Споразуму о зајму („Накнада за неискоришћена средства”). Накнада за неискоришћена средства се обрачунава од датума који следи шездесет дана након датума Споразума о зајму до одговарајућих датума на које Зајмопримац повлачи или отказује средства са рачуна Зајма. Накнада за неискоришћена средства се плаћа полугодишње на сваки Датум плаћања.”
3. У Прилогу, **Дефиниције**, сва упућивања на бројеве Одељака и тачака, измењена су, како је потребно, како би одражавала напред наведене измене у пасусу 2.
 4. Прилог је измењен уношењем нове тачке 19 са следећом дефиницијом „Накнаде за неискоришћена средства”, а наредним тачкама се у складу са тим мења нумерација:

„19. „Накнада за неискоришћена средства” означава накнаду наведену у Споразуму о зајму за потребе Одељка 3.01(б).”
 5. У пренумерисаној тачки 49 (првобитно тачка 48) Прилога, дефиниција термина „Приступна накнада” се мења тако што се упућивање на Одељак 3.01 замењује упућивањем на Одељак 3.01 (а).
 6. У пренумерисаној тачки 68 (првобитно тачка 67) Прилога, дефиниција термина „Исплата зајма” мења се и гласи:

„68. „Исплата зајма” означава износ који уплаћују стране у Зајму Банци у складу са правним уговорима или овим општим условима, укључујући (али не ограничавајући се на) било који износ повученог зајма, камате, приступне накнаде, накнаде за неискоришћена средства, затезне камате (уколико је има), премије за превремену отплату, било какве накнаде за трансакције за конверзију или превремено окончање конверзије, накнаде за фиксирање варијабилне марже (уколико је има), било какве премије плативе након успостављања највише каматне стопе или распона каматне стопе и било каквог износа који плаћа Зајмопримац.”

7. У пренумерисаној тачки 73 (првобитно тачка 72) Прилога, дефиниција „Датума плаћања” је измењена тако што се брише реч „је” а речи „и Накнада за неискоришћена средства” се умећу након речи „камата”.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, према коме Народна скупштина Републике Србије потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ

Разлози за потврђивање Споразума о зајму (Пројекат инклузивног предшколског образовања и васпитања) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, који је потписан 12. маја 2017. године у Београду, садржани су у одредби члана 5. став 2. Закона о јавном дугу („Службени гласник РС”, бр. 61/05, 107/09, 78/11 и 68/15) према којој Народна скупштина Републике Србије одлучује о задуживању Републике Србије и одредби члана 14. став 1. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора („Службени гласник РС”, број 32/13) према којој Народна скупштина, између осталог, потврђује уговоре којима се стварају финансијске обавезе за Републику Србију.

Законом о буџету Републике Србије за 2017. годину („Службени гласник РС”, број 99/16) у члану 3. је предвиђено задуживање до 50.000.000 УСД код Светске банке за финансирање Пројекта инклузивног предшколског образовања и васпитања (у даљем тексту: Пројекат), што је био правни основ за преговоре о обезбеђењу зајма код ове финансијске институције.

У складу са Закључком Владе 05 Број: 48-11453/2016 од 29. новембра 2016. године, којим је утврђена Основа за преговоре и одређен преговарачки тим Републике Србије (представници Министарства финансија, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства државне управе и локалне самоуправе, Министарства здравља и Министарства за рад, запошљавање, борацка и социјална питања), стране су одржале преговоре од 12. до 14. децембра 2016. године у Канцеларији Светске банке у Београду. Том приликом је договорено да износ потребног зајма буде конвертован у евре применом курса између америчког долара и евра (1 УСД = 0.9391876 ЕУР) на дан 30. новембар 2016. године, тј. последњи дан месеца који је претходио месецу у коме су одржани преговори, што износи 47.000.000 евра. Такође, договорени су финансијски услови и начин коришћења зајма, план отплате, као и мере и активности које надлежне институције треба да предузму и спроведу како би се омогућило финансирање и испунили циљеви Пројекта.

Ово је још један у низу зајмова, одобрених Републици Србији од стране Међународне банке за обнову и развој као резултат партнерства Светске банке са нашом земљом и договорених стратешких приоритета у оквиру међусобне сарадње, намењен остваривању развојних циљева који се у овом случају односе на унапређење приступа, квалитета и једнакости у обезбеђењу услуга предшколског образовања и васпитања, посебно за децу из осетљивих друштвених група (сиромашна деца, деца са посебним потребама и ромска деца).

Реализација овог пројекта допринеће остваривању циљева утврђених Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године, коју је Влада својила 25. октобра 2012. године („Службени гласник РС”, број 107/12) и

Акционим планом за њено спровођење, који даље дефинише приоритете, циљеве, правце и механизме развоја система предшколског образовања и васпитања у смислу повећања обухвата, адекватности, ефикасности и квалитета.

Наведени приоритети биће подржани кроз четири компоненте у оквиру Пројекта:

1. Компонента 1: Проширење понуде слободних места у предшколским установама, за коју је опредељено око 32.000.000 евра.

Циљ ове компоненте је унапређење доступности предшколских услуга, посебно за децу из осетљивих друштвених група, узраста од 3 до 5.5 година, кроз повећање броја места у висококвалитетним предшколским установама. На тај начин ће се обезбедити око 17.000 нових места у предшколским установама, у новим, реновираним, пренамењеним или дограђеним објектима (укључујући изградњу нових предшколских установа, проширење постојећих предшколских установа и пренамену или доградњу других јавних зграда), као и набавка намештаја, материјала за учење, опреме и игралишта за све нове и обновљене предшколске установе. Такође, предвиђено је реновирање или изградња до пет центара иновативне праксе који ће служити као модели предшколске установе за потребе обуке и размене искуства добре праксе.

2. Компонента 2: Унапређење квалитета услуга предшколских установа за које ће бити намењено око 4.700.000 евра.

Кроз ову компоненту ће се финансирати активности за успостављање квалитетнијег система предшколског образовања и васпитања, кроз подршку нових Основа програма предшколског образовања и васпитања, обуку васпитача и других запослених, развијање стручних материјала за подршку практичарима у складу са новим предшколским програмом, унапређење образовања васпитача и њиховог професионалног развоја, а затим и унапређење система праћења и вредновања квалитета предшколског образовања и процеса доношења одлука на институционалном и националном нивоу.

3. Компонента 3: Подршка деци и породицама у укупном износу до 8.400.000 евра.

Ова компонента је усмерена на активности комуникације са породицама са малом децом од рођења до поласка у основну школу, посебно са сиромашним породицама, породицама са децом са сметњама у развоју и ромским породицама, јер је њихов приступ одређеним услугама ограничен. Између осталог, финансираће се субвенционисани боравак деце из најугроженијих породица у предшколским установама. Укупно 4 милиона евра, односно, у просеку до милион евра годишње, биће опредељено за субвенције, ради бесплатног похађања предшколских програма за децу породица из најосетљивијих друштвених група које испуњавају услове за новчану социјалну помоћ.

4. Компонента 4: Управљање пројектом, техничка помоћ и праћење и вредновање за коју је опредељено око 1.900.000 евра.

Ова компонента ће подржати континуирано управљање реализацијом Пројекта, кроз рад Јединице за управљање пројектом (ЈУП), праћење и оцену исхода и достигнутих циљева, техничку помоћ Министарству просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР) у области реформи везаних за квалитет у сектору образовања и проширење постојећег управљачког информационог система у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у циљу ефикасног управљања субвенцијама за бесплатно предшколско образовање у оквиру Компоненте 3, као и ангажовање потребних консултаната.

Предвиђено је да се Пројекат спроведе до краја 2022. године. Кључна институција за спровођење пројектних активности биће МПНТР, а реализација у

практици ће се ослањати на постојеће структуре, уз додатну подршку ЈУП која ће бити формирана у оквиру Пројекта.

Новина код овог пројекта је успостављање Централне фидуцијарне јединице (ЦФЈ) у Министарству финансија, која ће бити одговорна за набавке и финансијско управљање, што је услов за ефективност Споразума о зајму.

Извештај са преговора прихваћен је Закључком Владе 05 Број: 48-368/2017-1 од 24. јануара 2017. године, којим је истовремено усвојен Нацрт споразума о зајму (Пројекат инклузивног предшколског образовања и васпитања) између Републике Србије и Међународне банке Србије (у даљем тексту: Споразум о зајму), као резултат одржаних преговора.

Након што је Међународна банка за обнову и развој спровела своју процедуру одобрења од стране Одбора извршних директора, Споразум о зајму је потписан 12. маја 2017. године у Београду (потписник споразума у име Владе, као заступника Републике Србије, је др Душан Вујовић, министар финансија).

Споразумом о зајму дефинисани су:

1. Задужење Републике Србије у износу од 47.000.000 ЕУР.

2. Услови зајма:

- приступна накнада: 0,25% на износ зајма (117.500 евра), платиће се банци из средстава зајма једнократно;

- накнада за ангажовање средстава: 0,25% на годишњем нивоу на неповучени износ зајма;

- каматна стопа: зајмопримац плаћа камату полугодишње (1. јуна и 1. децембра сваке године), за сваки каматни период по референтној стопи за валуту зајма (шестомесечни ЕУРИБОР) увећаној за варијабилну маржу која тренутно износи 0,95% за зајмове ове рочности; како би се олакшало опрезно управљање дугом, предвиђена је могућност да зајмопримац у сваком моменту може затражити конверзију каматне стопе или марже из варијабилне у фиксну и обрнуто;

- крајњи рок расположивости средстава зајма је 30. децембар 2022. године;

- рок доспећа: 21 година, укључујући период почека до 5 година, тако да је период отплате главнице 16 година у 32 једнаке полугодишње рате, од којих прва доспева 1. јуна 2022. године, а последња 1. децембра 2037. године;

- из средстава зајма се могу финансирати ретроактивно трошкови Пројекта настали од 1. децембра 2016. године, у износу до 100.000 евра.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одредбом члана 1. Предлога закона предвиђа се потврђивање Споразума о зајму (Пројекат инклузивног предшколског образовања и васпитања) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, који је потписан 12. маја 2017. године у Београду.

Одредба члана 2. Предлога закона садржи текст Споразума о зајму у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик.

Одредбом члана 3. Предлога закона уређује се ступање на снагу овог закона.

IV. ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ И ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА КОЈА НАСТАЈУ ИЗВРШАВАЊЕМ ЗАКОНА

За спровођење овог закона обезбеђиваће се редовно средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разлози за доношење овог закона по хитном поступку, сагласно члану 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12-пречишћен текст) произлазе из чињенице да је повлачење средстава по Споразуму о зајму, условљено ступањем на снагу закона о потврђивању Споразума о зајму.